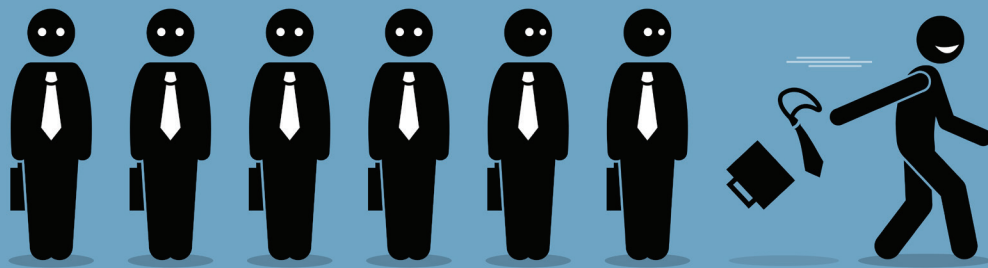

חרב הפיפיות של רצף הקצבה האוטומטי

החקיקה החדשה בתחום המיסוי מקלה על העובד העוזב את מקום העבודה ומפחיתה את העומס במשרדי פקידי השומה | עם זאת, קיים מחיר שהעובד עלול לשלם במידה ויחזור בו מבחירתו

ככלל, בעת עזיבת מקום עבודה עובד יכול לבחור בין חלופות שונות למיסוי כספי פיצויי הפיטורים ומענקי הפרישה. החל מרצף זכויות פיצויים, רצף קצבה, מימוש פטור ממס על כספי פיצויי פיטורים ומענקי פרישה או תשלום מס מלא על אותם הכספים תוך כוונה לממש בעתיד, עם הגעתו לגיל הזכאות את הפטור ממס על הקצבה החודשית ועד לשילוב בין החלופות השונות, בכפוף למגבלות שנקבעו.

האם העובד עלול לשלם מחיר על דחיית קבלת ההחלטה?

כל עוד העובד לא יחזור בו מבחירתו הפסיבית ברצף קצבה הרי שלא ייגרם לו כל נזק. אף אפשר לומר כי הוספת חלופה זו וקביעתה כברירת מחדל, בהשוואה למצב קודם, מיטיבה עם עובדים המעוניינים להחיל הסדר של רצף קצבה על כל כספי הפיצויים (בהנחה שנצברו לקופות גמל לקצבה) אך לא יודעים כי (עד לשינוי זה בחוק) נדרש לכך אישור מפקיד השומה. ואולם, נכון למועד כתיבת מילים אלו, כל עוד לא יחול שינוי בהוראות פקודת מס הכנסה ובהנחיות רשות המסים הנוגעות לחרטה מרצף קצבה, ניתן לומר כי ייתכנו מצבים בהם העובד, יצא נפסד מדחיית קבלת ההחלטה.

עובד העומד בקריטריונים שנקבעו לרצף קצבה אוטומטי אך אינו מעוניין ברצף קצבה על כל כספי הפיצויים -

אין אנו ממליצים לדחות את הפנייה לפקיד השומה ביום אחד!

להלן שתי דוגמאות להשלכות שליליות לקבלת החלטה למשוך כספי פיצויים במזומן, במועד מאוחר יותר ממועד עזיבת מקום העבודה, במסגרת חרטה מרצף קצבה:

- לפי הוראות סעיף 3 לחוק מ"מ מס' 3/2011 אופן הטיפול בחרטה מרצף קצבה לפי סעיף 9(א7) (ז) לפקודת מס הכנסה במידה והעובד מעוניין לפרוס קדימה את הפיצויים החייבים במס, תתאפשר פרישה רק למשך יתרת שנות המס שלגביהן ניתן היה לבצע פרישה ביום עזיבת מקום העבודה!

במסגרת חוק ההתייעלות הכלכלית לשנים 2017-2018 אישר המחוקק חלופה נוספת, אותה אנו מכנים רצף קצבה אוטומטי. חלופה חדשה זו נקבעה כברירת מחדל המוגבלת בתקרה.

"... יראו עובד שפרש והסכומים העומדים לזכותו במרכיב הפיצויים בכל קופות הגמל לקצבה בשל עבודתו אצל אותו מעביד אינם עולים על 360,000 שקלים או על תקרת הפיצויים כהגדרתה בסעיף 3(37)(2) לכל שנת עבודה - לפי הגבוה, כאילו הודיע למנהל, בעת פרישתו, על רצונו להמשיך ולהשאירם למטרת תשלום קצבה, אלא אם כן הודיע למנהל אחרת", סעיף 9(א7)(11) לפקודת מס הכנסה. תקרת הפיצויים - "משכורת העובד ביום ההפקדה או 32,000 שקלים (נכון לשנת 2017), לפי הנמוך".

ככל שכל כספי הפיצויים של העובד נצברו בקופות גמל לקצבה והעובד אכן מעוניין להחיל הסדר של רצף קצבה על כל כספי הפיצויים, חלופה זו, בכפוף לתנאים שנקבעו, בהיותה ברירת מחדל, מייטרת את הצורך בפניית העובד לפקיד השומה לצורך המצאת אישור לרצף קצבה לקופות לקצבה. בכך היא מקלה על העובד העוזב את מקום העבודה ומפחיתה את העומס במשרדי פקידי השומה.

אמנם בחירה פסיבית של העובד בחלופה זו רק דוחה את קבלת ההחלטה - בנוגע למימוש כספי הפיצויים שנצברו בקופות לקצבה כתשלום חד פעמי או כקצבה חודשית עם יציאתו לפנסיה - ואינה שוללת מהעובד את זכותו, בהמשך הדרך, למשוך את אותם הכספים במזומן, עם זאת עולה השאלה -

מיסוי כספי פיצויים כבר בשלב ההפקדה בקופה יביא לכך שיותר יותר עובדים העוזבים מקום עבודתם, כבר במעמד עזיבת מקום העבודה, יבקשו למשוך במזומן את כספי הפיצויים עליהם כבר שילמו את המס

בריאות במהלך תקופת העבודה (עד לתקרה לתשלום דמי ב"ל) לעומת פטור מתשלום דמי ביטוח לאומי ומס בריאות במהלך תקופת הפנסיה החל מגיל הפרישה או לעומת היעדר החיוב בדמי ביטוח לאומי ומס בריאות הכנסה ממענק פרישה או מפיצויי פיטורים. מעבר לכך, נטל המס כתוצאה ממיסוי כספי הפיצויים בשלב ההפקדה - בהשוואה לנטל המס במצבים בהם יכול היה העובד לממש, בהמשך דרכו, פטורים שונים כמו לדוגמה במקרה של נכות או יכול היה העובד לבחור לפי העדפתו, בחלופות מיסוי אחרות ביום עזיבת מקום העבודה, כמו לדוגמה פרישה או רצף זכויות פיצויים - לרוב גדול יותר.

לעניות דעתי, מיסוי כספי פיצויים כבר בשלב ההפקדה בקופה יביא לכך כי יותר ויותר עובדים העוזבים מקום עבודתם, כבר במעמד עזיבת מקום העבודה, יבקשו למשוך במזומן את כספי הפיצויים עליהם כבר שילמו את המס.

עבור עובדים צעירים, הכורעים תחת נטל המשכנתא ודאגתם נתונה למחר בבוקר, האפשרות לקבל קצבה "מוכרת" בעוד שנים רבות (עם יציאתם לפנסיה) אינה מהווה תמריץ ממשי להשארת הכספים הנזילים בקופה בעת עזיבת מקום עבודה. לבטח כאשר חלק מהם מובטל מעבודה לתקופה ממושכת עד למציאת מקום עבודה חדש. כמו כן, בשל תחושת אי הוודאות (האובייקטיבית או הסובייקטיבית, זה לא משנה) השוררת בקרב עובדים צעירים בקשר לעתיד החיסכון הפנסיוני שלהם ואיטנותו, חדשות לבקרים אני שומע את המשפט הבא: "עדיף שהכסף יהיה אצלי מאשר אצלם...". על כן זהו צעד המקטין עוד יותר את חיסכון הציבור לפנסיה, נקודה.

במסגרת המאמר מובאת דעה אישית בלבד של כותב המאמר. בכל מקרה אין לראות באמור לעיל משום ייעוץ, המלצה או חוות דעת.

הכותב הינו מומחה למיסוי ופרישה

(משכורת מבוטחת או 32,000 שקלים (נכון לשנת 2017), הנמוך שבהם) תחויב במס בשלב ההפקדה.

■ השלמת פיצויים אפשרית גם במועד הפרישה מהמעסיק וניתן לייעד אותה לקצבה (רצף קצבה).

"פטור" על כספי פיצויים ששולם עליהם המס בשלב ההפקדה וחיוב במס של הרווחים שנצברו בגינם

כספי הפיצויים ששולם עליהם המס כבר בשלב ההפקדה בקופה, במקרה שהעובד יבקש למשוך אותם מקופת הגמל במועד עזיבת מקום העבודה ולאחריו, יהיו "פטורים" ממס (לא ימוסו פעם נוספת). אולם הרווחים שנצברו בגינם, ככלל, יחויבו במס בשיעור של כ-15%. במקרה מוות של עובד (כאשר מדובר בפטירה של העובד תוך תקופת העבודה, להבדיל ממקרה שהעובד הותיר את הכספים בקופת הגמל ובחלוף הזמן, לאחר שנותקו יחסי עובד-מעסיק, הלך לעולמו), גם הרווחים יהיו פטורים ממס, בידי שאירי העובד, סעיפים 9(א7) (א) ו- (ב) לפקודת מס הכנסה.

פטור על קצבה מוכרת מכספי פיצויים ששולם עליהם המס בשלב ההפקדה והרווחים שנצברו בגינם

כספי הפיצויים ששולם עליהם המס בשלב ההפקדה, בדומה לכספי תגמולים ששולם עליהם המס בשלב ההפקדה, גם הם נכללים כעת בהגדרה "תשלומים פטורים" בסעיף 9א לפקודת מס הכנסה, כספים מהם ניתן לקבל, בכפוף לכל התנאים, קצבה מוכרת הפטורה ממס.

מדוע פטור על קצבה מוכרת או מיסוי הרווחים בלבד, במקרה של משיכת הכספים במזומן, אינו מהווה פיצוי ראוי על מיסוי כספי הפיצויים בשלב ההפקדה?

די בכך ששווה את שיעור המס השולי של העובד במהלך תקופת העבודה לעומת שיעור המס השולי שלו, המשוער, במהלך תקופת הפנסיה בה הכנסתו צפויה להיות קטנה יותר; די בכך שנוכיר את החיוב בדמי ביטוח לאומי ומס

■ גרוע מכך, במסגרת סעיף 1.5 לאותו החוזר, רשות המסים חוזרת ומבהירה כי חרטה מרצף קצבה מחייבת ביצוע התחשבנות עם פקיד השומה לצורך חישוב המס לתשלום, בגין כל כספי הפיצויים העומדים לרשות העובד שהופקדו על ידי אותו מעביד. דהיינו, ככלל, אין חרטה חלקית מרצף קצבה! מוטב היה לו רשות המסים היתה יוזמת חקיקה המכוונת את העובד לקחת אחריות על עתידו ולקבל ייעוץ מקצועי בצמתים חשובים של החיים, במקום להנחותו לנקוט בגישה פסיבית לאורך כל הדרך.

פיצויי פיטורים - תקרה להפקדת מעסיק

במסגרת חוק ההתייעלות הכלכלית לשנים 2017-2018 קבע המחוקק תקרת מיסוי להפקדה שוטפת של מעסיק על חשבון מרכיב הפיצויים בקופת הגמל של העובד ותקרת מיסוי להפקדה חד פעמית של מעסיק על חשבון השלמה לפיצויים, סעיפים 3(ה) (א1), (ב1) ו- (2) לפקודת מס הכנסה.

ככלל, הפקדה מעבר לתקרה תיחשב להכנסת עבודה של העובד כבר בשלב ההפקדה בקופת הגמל, תמוסה ותגרור אחיה גם חיוב בדמי ביטוח לאומי ובמס בריאות (עד לתקרה לתשלום דמי ב"ל).

■ תקרת ההפקדה השנתית לפיצויים שאינה חייבת במס: 32,000 שקלים לשנה (נכון לשנת 2017) או משכורת חודשית מבוטחת, הנמוך שבהם.

■ (הפקדה חודשית בסכום של 2,667 שקלים נכון לשנת 2017 או 8.33% מהמשכורת החודשית המבוטחת, הנמוך שבהם).

■ המעסיק יזקוף לעובד בתלוש השכר שווי הטבה לצרכי מס בסכום שבו עלתה ההפקדה למרכיב הפיצויים על התקרה.

■ חריג לכלל: עובד שהופקד בעבורו לקרן ותיקה סכום העולה על התקרה, לא יחויב במס בשלב ההפקדה. אולם אם היתה ההפקדה נוספת לקופה שאינה קרן ותיקה, יחויב במס בשלב ההפקדה - ההפרש שבין מלוא הסכום שהופקד בקופות הגמל לגובה מבין התקרה או הסכום שהופקד בקרן ותיקה.

■ השלמת פיצויים הינה השלמה עד גובה המשכורת החודשית המבוטחת כשהיא מוכפלת בתקופת העבודה בניכוי הסכומים הצבורים בכל קופות הגמל.

■ הפקדה מעבר לתקרת ההשלמה לפיצויים